

Rozwój rynku: Cynk (CN 79) — 2015–2025

Wprowadzenie

Handel zagraniczny Unii Europejskiej wyrobami objętymi działem CN 79 – „Cynk i artykuły z cynku” – przeszedł w latach 2015–2025 głęboką transformację. Obejmuje on szeroką gamę produktów: od cynku nieobrobionego plastycznie (7901), przez odpady i złom (7902), pyły i proszki (7903), półprodukty walcowane i ciągnione (7904, 7905), aż po gotowe artykuły z cynku (7907). W analizowanym okresie UE nie tylko umocniła swoją pozycję eksportera netto, ale również znacząco zmieniła strukturę geograficzną swoich dostawców i rynków zbytu. Poniższy raport opisuje kluczowe dynamiki zaobserwowane w danych, opierając się wyłącznie na statystykach dostępnych w interaktywnym dashboardzie Trade Dashboard.

Od deficytu do trwałej nadwyżki – przełom w bilansie handlowym

Dynamikę całego rynku w największym stopniu ukształtował odwrót od okresowej zależności od importu netto na rzecz rosnącej nadwyżki eksportowej. Szybujący eksport i kurczący się wolumen importu, przy jednoczesnych skokach cen surowca, doprowadziły do bezprecedensowej poprawy salda.

Wartość unijnego eksportu wzrosła o blisko trzy czwarte, podczas gdy import urósł jedynie nieznacznie

Wartość unijnego eksportu cynku i artykułów z cynku poza UE wyniosła w 2025 roku 1 743 mln EUR wobec 1 008 mln EUR w 2015 roku (+72,8%). Import sięgnął 902 mln EUR, notując znacznie skromniejszy wzrost z 796 mln EUR (+13,4%). Tym samym bilans handlowy, który startował z nadwyżką 213 mln EUR, w 2025 r. osiągnął 841 mln EUR (+295,1%). Pełny obraz zmian wartościowych przedstawiono w zakładce General Overview.

Wskaźnik (mln EUR)	2015	2025	Zmiana %
Eksport	1 008	1 743	+72,8
Import	796	902	+13,4
Saldo	+213	+841	+295,1

Wolumen importu wyraźnie zmalał, a ceny – zwłaszcza importowe – silnie wzrosły

Za rosnącą nadwyżką stoją nie tylko większe dostawy eksportowe, ale przede wszystkim spadek masy towarowej sprowadzanej do UE. Ilość importu zmniejszyła się z 342 tys. ton do 263 tys. ton (–23,0%), podczas gdy eksport wzrósł z 484 tys. ton do 610 tys. ton (+25,9%). Jednocześnie średnie ceny jednostkowe poszły w górę po obu stronach: w eksporcie z ok. 2 082 EUR/tonę do 2 857 EUR/tonę (+37,2%), a w imporcie jeszcze silniej – z 2 325 EUR/tonę do 3 424 EUR/tonę (+47,2%). To połączenie trendów sprawiło, że we wszystkich latach poza 2016 i 2022 UE pozostawała eksporterem netto, a od 2023 r. nadwyżka stała się już strukturalnie wysoka.

Geograficzna rekonfiguracja – nowi liderzy i zanikający dostawcy

Mapa handlowa cynku w UE uległa w ciągu dekady daleko idącym przesunięciom. Część tradycyjnych partnerów straciła na znaczeniu, a ich miejsce zajęły inne rynki, często o niestabilnych przepływach.

Norwegia i Peru umocniły się jako główni dostawcy, podczas gdy import z Wielkiej Brytanii i spoza Europy gwałtownie stopniał

Po stronie importu wyraźnie widać konsolidację wokół dwóch stabilnych dostawców – Norwegii i Peru – oraz wyraźny odwrót od szeregu pozostałych kierunków. Norwegia zwiększyła sprzedaż do UE z 186 mln EUR do 359 mln EUR (+92,4%), a Peru z 166 mln EUR do 237 mln EUR (+42,6%). Równocześnie dostawy z Wielkiej Brytanii stopniały z 125 mln EUR do 35 mln EUR (–72,1%), a z Meksyku z 49 mln EUR do zaledwie 15 mln EUR (–68,3%). Jeszcze głębsze spadki dotknęły Namibii (–99,3%) i Kazachstanu (–99,9%), z których import praktycznie zanikł. Z kolei Indie, po epizodycznym skoku w 2022 r. (423 mln EUR), powróciły do niskich wartości (12 mln EUR w 2025). Ilustruje to zakładka Top Partners.

Partner (import, mln EUR)	2015	2025	Zmiana %
Norwegia	186	359	+92,4
Peru	166	237	+42,6
Wlk. Brytania	125	35	–72,1
Meksyk	49	15	–68,3
Namibia	84	~0	–99,3
Kazachstan	4	~0	–99,9

Eksport do Turcji, Indii i Singapuru eksplodował, podczas gdy Chiny i USA gwałtownie obniżyły swoje zakupy

W eksporcie również doszło do spektakularnych przetasowań. Turcja stała się niekwestionowanym liderem – wartość sprzedaży wzrosła tam ze 146 mln EUR do 409 mln EUR (+180,7%). Jeszcze szybciej rósł eksport do Indii (z 21 mln EUR do 115 mln EUR, +441,9%) oraz do Singapuru (z 13 mln EUR do 91 mln EUR, +572,8%). W tym samym czasie sprzedaż do Chin skurczyła się z 88 mln EUR do 33 mln EUR (–61,8%), a do Stanów Zjednoczonych – z 243 mln EUR do 78 mln EUR (–67,8%). Handel z Wielką Brytanią pozostał względnie stabilny (83 → 93 mln EUR, +12,6%). Szczegółowe dane potwierdza zakładka Top Partners.

Koncentracja importu wzrosła, a eksportu zmalała – dostawy stały się bardziej selektywne, rynki zbytu bardziej rozproszone

Współczynnik HHI dla importu wzrósł z 1 536 do 2 520 punktów (+64,1%), osiągając pod koniec okresu najwyższy poziom w historii, co odzwierciedla rosnącą zależność od wąskiego grona dostawców (głównie Norwegii i Peru). Dla eksportu HHI obniżył się natomiast z 1 105 do 826 punktów (–25,3%), sygnalizując, że UE dywersyfikuje swoje rynki zbytu, odchodząc od dominacji Stanów Zjednoczonych i Chin. Pełne szeregi czasowe znajdują się w sekcji Concentration HHI.

Szoki cenowe ujawniły podatność niektórych kierunków na gwałtowne zmiany

Analiza zmienności dostaw (współczynnik CV wolumenu) pokazuje, że największe wahania importu dotyczyły Indii (CV = 2,52), Kazachstanu (1,41) i Namibii (0,95), a więc partnerów, którzy ostatecznie zostali zmarginalizowani. W eksporcie wysoką niestabilnością odznaczały się Singapur (CV = 1,47) i Chiny (CV = 1,31). Ponadto dashboard wykrył kilka jednorazowych szoków cenowych – m.in. w 2017 r. dla importu z Meksyku (wzrost ceny o 39,7% przy jednoczesnym zwiększeniu wolumenu) oraz w 2022 r. dla eksportu do Arabii Saudyjskiej (skok ceny o 379,7% przy załamaniu ilości) i Zjednoczonych Emiratów Arabskich (+215,0%). Te incydenty podkreślają, że część szlaków handlowych pozostaje wrażliwa na nagłe zmiany warunków rynkowych. Wykresy zmienności i listę szoków dostarcza sekcja Volatility & Shocks.

Umacnianie się specjalizacji eksportowej przy stabilnej bazie produkcyjnej

Krajobraz konkurencyjny wewnątrz Unii uległ istotnym przesunięciom. Kilka państw członkowskich znacząco zwiększyło swoją orientację na eksport wyrobów cynkowych, a sama UE jako całość stała się bardziej otwarta handlowo.

Finlandia, Bułgaria i Belgia wyróżniają się najwyższą ujawnioną przewagą komparatywną

Na podstawie danych za 2025 r. najbardziej wyspecjalizowanym eksporterem w grupie CN 79 jest Finlandia (RSCA = 0,8485; RCA = 12,20), a za nią plasują się Bułgaria (RSCA = 0,486; RCA = 2,89) oraz Belgia (RSCA = 0,389; RCA = 2,27). Holandia i Hiszpania również wykazują istotną, choć niższą specjalizację. W przeciwieństwie do nich gospodarki takie jak Irlandia, Cypr czy Malta praktycznie nie uczestniczą w handlu tymi towarami (RSCA bliskie -1,0). Rozkład wskaźników dostępny jest w zakładce Specialisation.

Produkcja unijna w ujęciu ilościowym rosla, ale wartość wytworzonych wyrobów zmalała

Unijna produkcja cynku i artykułów z cynku odnotowała wzrost wolumenu z 2 907 mln kg (2015) do 3 123 mln kg (2024, ostatni dostępny rok) – +16,6%. Wartość produkcji obniżyła się jednak z 5 212 mln EUR do 6 101 mln EUR (dla porównania: w 2022 r. osiągnęła maksimum 7 419 mln EUR). Ten rozdzwieg odzwierciedla silne wahania cen surowca, które w 2022 r. przejściowo podbiły nominalną wartość, by następnie opaść. Szczegóły serii produkcyjnych zawiera zakładka Production Volumes.

Wskaźniki autonomii gospodarczej pokazują, że UE przeszła od zależności importowej do wyraźnej nadwyżki eksportowej

Wskaźnik net-import reliance spadł z +7,95% w 2015 r. do -17,27% w 2024 r. Oznacza to, że UE, która jeszcze dekadę temu była nieznacznym importerem netto cynku, dziś jest jego istotnym eksporterem netto w relacji do pozostałego świata. Równocześnie eksportowa skłonność (export propensity) wzrosła z 9,4% do 29,3%, a intensywność handlu (trade intensity) – z 23,2% do 38,4%. Te liczby świadczą o głębokim włączeniu sektora w globalne łańcuchy wartości. Wszystkie wskaźniki można prześledzić w panelu Vulnerability.

Zakończenie

Rynek cynku i artykułów z cynku w Unii Europejskiej w latach 2015–2025 przeszedł od umiarkowanej nadwyżki handlowej opartej na dużym wolumenie obrotu do trwałej, wyso-

kiej nadwyżki napędzanej mniejszym importem i droższym eksportem. Geograficzna oś wymiany przesunęła się w imporcie w stronę stabilnych dostawców (Norwegia, Peru), a w eksporcie – w kierunku szybko rosnących rynków Azji i Bliskiego Wschodu. Jednocześnie UE zwiększyła swoją specjalizację eksportową, szczególnie w kilku państwach północy i zachodu, umacniając pozycję dostawcy netto. Utrzymująca się koncentracja dostaw i incydentalne szoki cenowe pozostają jedynymi istotnymi wyzwaniami dla stabilności tego segmentu handlu.

Wygenerowano 2026-07-24 na podstawie danych z tradedashboard.eu

Raport wygenerowany maszynowo: przyspiesza analizę człowieka, choć czasami może ją wprowadzić w błąd. Nigdy nie może jej w pełni zastąpić.

Jeśli potrzebujesz porady dotyczącej europejskiej polityki handlowej lub reprezentacji Twoich interesów w Brukseli, nie wahaj się skontaktować ze mną pod adresem support@tradedashboard.eu. Znajdziesz moje CV pod tym adresem.